15 Αυγούστου 2019

Τάσος Μάρκου: «Μόνο πάνω από τα πτώματα μας θα περάσει ο εχθρός» (vids)

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Θεολογία και Ζωή / Πολυμέσα - Multimedia

«Μόνο πάνω από τα πτώματα μας θα περάσει ο εχθρός. Ο Τάσος Μάρκου δεν πρόκειται να οπισθοχωρήσει. Εδώ θα μείνει». Αυτή ήταν η απάντηση του ήρωα Τάσου Μάρκου στους επιτελάρχες του ΓΕΕΦ όταν τον κάλεσαν να οπισθοχωρήσει από την Μια Μηλιά, αντικατοπτρίζοντας με αυτό τον τρόπο, το μέγεθος του ανδρός και την παλληκαριά του.

Το ημερολόγιο έγραφε 14 Αυγούστου 1974.

Στις 4:35 τα ξημερώματα ακούστηκε ένας βόμβος αεροπλάνων τα οποία πετούσαν χαμηλά και περνώντας πάνω από ένα φράκτη έριξαν μια βολή σε παρακείμενη περιοχή. Ακολούθησε καταιγισμός πυρών βαρέων όπλων.

Ο φίλος και συνάδελφος του Τάσου, τότε λοχαγός Ανδρέας Στυλιανίδης, περιέγραψε το 2016 στο SigmaLive σε ρεπορτάζ της Πέτρας Αργυρού με τα πιο μελανά χρώματα εκείνη την ημέρα. «Η λέξη κόλαση είναι μικρή για να περιγράψει κανείς την κατάσταση, που επικρατούσε. Έβλεπες μόλις πέντε με 10 μέτρα μπροστά σου από τη σκόνη, τις εκρήξεις και την αεροπορία. Εκεί ήταν η κύρια προσπάθεια των Τούρκων. Και στην κύρια προσπάθεια, ο αντίπαλος ότι έχει και δεν έχει σου τα στέλνει. Εμείς, ούτε καν ένα αντιαρματικό δεν είχαμε. Είχαμε, ένα ΠΑΟ 106. Τίποτε άλλο. Ούτε ο Τάσος είχε στα χέρια του όπλα αντιαρματικά, που συνήθως έχουν οι διοικητές για να μας βοηθήσει. Δεν του έδωσαν τίποτα. Ήταν μόνο με το σώμα μας και μερικά λιανοτούφεκα που είχαμε».

Ο Τάσος Μάρκου τα λιγοστά μέσα που είχε στη διάθεση του πάλευε κυριολεκτικά να κρατήσει την περιοχή. Ο μόνος τρόπος να ανακόψει τις τουρκικές ορδές ήταν από το ύψωμα του φυλακίου 12. Εις μάτην, όμως. Γύρω στις 10 το πρωί το φυλάκιο είχε ήδη καταληφθεί από τους Τούρκους.

Δραματικές οι στιγμές. Η αντίστροφη μέτρηση είχε αρχίσει… Η τουρκική πολεμική μηχανή διασπά το μέτωπο, το οποίο αρκετοί θεάθηκαν να εγκαταλείπουν

πτοημένοι από την τουρκική υπεροχή.

Μία ώρα αργότερα, εκατοντάδες Τούρκοι στρατιώτες είχαν ζώσει την περιοχή.

Ο Τάσος Μάρκου, διώχνει όσους άνδρες του είχαν παραμείνει και ο ίδιος αναμετράται με την ιστορία. Σύμφωνα με τις μαρτυρίες των συναγωνιστών του, ο Τάσος έμεινε. Έγινε ένα με τον όρκο του. Ή ταν ή επί τας… Από εκείνη την ημέρα, τη 14η Αυγούστου 1974, παραμονή της Παναγιάς, η τύχη του αγνοείται.

Τα αδέρφια του Τάσου για τον ήρωα Μάρκου

Ποιος ήταν ο Τάσος Μάρκου

Ο Τάσος Μάρκου γεννήθηκε στις 18 Σεπτεμβρίου το 1936 στο Παραλίμνι. Ήταν ο πρωτότοκος του Μελή Μάρκου και της Μαρίας Ξιούρου, που έμελλε να τιμήσει το όνομα και την καταγωγή του.

Μεγάλωσε στο Βαρώσι, όπου είχε μετακομίσει η πολυμελής οικογένεια του για μια καλύτερη ζωή. Φτωχόπαιδο. Στα θρανία το πρωί, στο μεροκάματο το απόγευμα. Ξεχωριστός. Αξιοπρεπής, με μια παροιμιώδη ανοιχτοσύνη και αγαπητός. Ερμή του Πραξιτέλη τον χαρακτήριζαν τα κορίτσια και όχι άδικα, όπως καταμαρτυρούν οι φωτογραφίες του.

Όμως, ο Τάσος εκτός από καλός μαθητής, υπήρξε και καλός αθλητής. Πρώτος στους παγκύπριους αγώνες στον ακοντισμό και στη σφαιροβολία. Κατέκτησε το Κυριακίδειο βραβείο, μεγάλη υπόθεση για την εποχή.

“Δεν λογάριαζε χρήμα και βαθμούς “, λένε οι συμμαθητές και φίλοι του. Είχε, όμως, ξεκάθαρο στόχο. Τη Σχολή Ευελπίδων. Το πέτυχε. Το ίδιο και ο γιος του Πάρις, χρόνια μετά, ακολουθώντας κατά πόδας τα χνάρια του πατέρα του.

Μάιος 1955. “Ορκίζομαι στο όνομα της Αγίας Τριάδος θα αγωνισθώ με όλας μου τας δυνάμεις δια την απελευθέρωσιν της Κύπρου (…)”. Ο 19χρονος τότε Τάσος, απόφοιτος του Ελληνικού Γυμνασίου Αμμοχώστου, εισέρχεται στον απελευθερωτικό αγώνα της ΕΟΚΑ και όπως εύστοχα επισημαίνει ο συγγραφέας της βιογραφίας του, Πάνος Μυρτιώτης, γίνεται ένα με τον όρκο του. Έναν όρκο, τον οποίο τίμησε μέχρις εσχάτων.

Ο Τάσος Μάρκου προδίδεται για τραυματισμό δύο Άγγλων αξιωματικών και η Οργάνωση αναγκάζεται να τον φυγαδεύσει άρον – άρον στην Ελλάδα. Εκεί, μετά από ατέλειωτες ώρες δουλειάς και διαβάσματος καταφέρνει τελικά να μπει στη Σχολή Ευελπίδων. Στην Αθήνα κερδίζει τη φοιτητική κοινότητα με την εμβληματική προσωπικότητα και ειλικρίνεια του. Παρακολουθεί εκ του μακρόθεν

τις εξελίξεις στην Κύπρο και πρωτοστατεί στα ογκώδη συλλαλητήρια, με αφορμή την εξορία του Μακαρίου στις Σεϋχέλλες. Το φθινόπωρο του 1958, ωστόσο, συγκλονισμένος από τη θυσία του Κυριάκου Μάτση (Νοέμβριος ’58) και των “4” του Αχυρώνα (Σεπτέμβριος ’58), το “σκάει” από τη Σχολή κι’ επιστρέφει στην Κύπρο.

Κατ’ εντολή του Αρχηγού Διγενή αναλαμβάνει τη Διοίκηση του Τομέα Κυθρέας με το ψευδώνυμο “Γκούρας”. Από τις πρώτες κιόλας μέρες εμπνέει εμπιστοσύνη και κερδίζει τον σεβασμό των αγωνιστών. Η δράση του περιγράφεται με δέος από τους συναγωνιστές του.

“Εγώ δεν ήρθα να αγωνιστώ για να πληρωθώ”

Με την ολοκλήρωση του αγώνα και λίγο μετά την υπογραφή των συμφωνιών Ζυρίχης – Λονδίνου, ο Τάσος αναζητεί τρόπους για να επιστρέψει στη Σχολή του. Τα οικονομικά αδιέξοδα, ωστόσο, τον βάραιναν. Του προτείνεται να ζητήσει υποτροφία από τον Αρχιεπίσκοπο, την αρνείται, ωστόσο, λέγοντας “εγώ δεν ήρθα στην Κύπρο να αγωνιστώ και να πληρωθώ. Ήρθα να τιμήσω την πατρίδα μου!”

Αγέρωχος, περήφανος…

Με δανεικά και αποφεύγοντας να ζητήσει βοήθεια από το κράτος επιστρέφει στην Αθήνα, όπου τιμής ένεκεν γίνεται δεκτός πίσω στη Σχολή Ευελπίδων. Τον Αύγουστο του ’59 δίνει τον όρκο του Έλληνα αξιωματικού.

Η απάντηση στον Διγενή

Στο μεταξύ, ο Αρχηγός της ΕΟΚΑ ζητεί από τα ηγετικά στελέχη της να στείλουν γραπτώς έκθεση για τη δράση τους. Ο Τάσος της μετριοφροσύνης και της υψηλής συναίσθησης του καθήκοντος αρνείται ευγενικά, απαντώντας στον Διγενή: “Ό,τι έκανα Αρχηγέ, ήταν μια υποχρέωση μου προς την πατρίδα. Επομένως, δεν έχω οτιδήποτε να πω για το εαυτό μου.”

Το 1961 και αφού υπηρέτησε στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα, επιστρέφει στην Κύπρο κι’ εντάσσεται ως λοχαγός στον νεοσύστατο τότε κυπριακό στρατό.

Μια αγάπη γεννιέται

Τον Ιανουάριο του 1962 ο Τάσος γνωρίζει την πανέμορφη, Μαίρη Ντελιφέρ, η οποία και του κλέβει την καρδιά. Η ευγένεια της, η αρχοντιά της και η λεπτότητα του χαρακτήρα της, τον κερδίζουν αμέσως. Ένα χρόνο αργότερα την οδηγεί στα σκαλιά της Εκκλησίας και ο γάμος τους αποτελεί ένα από τα πιο μεγάλα κοσμικά γεγονότα της Λευκωσίας. Κουμπάρος ο Πολύκαρπος Γιωρκάτζης.

Η Μαίρη Ντελιφέρ Μάρκου, αποδεικνύεται αντάξιος συνοδοιπόρος στην πολυκύμαντη ζωή του Τάσου. Στην ταραχώδη περίοδο του ‘63 του χαρίζει το πρώτο τους παιδί, την Άντρη, ενώ μερικά χρόνια αργότερα έρχεται στον κόσμο ο Πάρης.

1963 – Ένας ηγέτης γεννιέται

Προτού ακόμη στεγνώσει το μελάνι της υπογραφής των Συμφωνιών Ζυρίχης – Λονδίνου, μερίδα φανατικών Τουρκοκυπρίων υλοποιούσε μυστικά εξοπλιστικά σχέδια, περιμένοντας την κατάλληλη ευκαιρία για να προχωρήσει στον διαμελισμό (“ταξίμ”). Οι σχέσεις Ελληνοκυπρίων – Τουρκοκυπρίων άρχισαν να οξύνονται, με αποκορύφωμα τη σύλληψη του τουρκικού πλοίου “Ντενίζ”, το οποίο έφερε όπλα και πυρομαχικά.

Κατά την τουρκανταρσία τον Δεκέμβριο του 1963, ο Τάσος Μάρκου μετατρέπεται σε ηγετική μορφή για την άμυνα της Λευκωσίας. Αναλαμβάνει επικεφαλής του Τάγματος της πρωτεύουσας και καλείται να μετουσιώσει σε πράξη το αμυντικό σχέδιο “Ακρίτας”. Μέσα από δραματικές στιγμές αναδεικνύεται ως χαρισματικός ηγέτης και τολμηρός πολεμιστής.

Ο Τάσος της δημοκρατίας

Η βίαιη ανάληψη της εξουσίας στην Ελλάδα από τους συνταγματάρχες βρίσκει τον Τάσο Μάρκου αντίθετο. Ο Τάσος, ένας άνθρωπος γεμάτος Ελλάδα θεωρεί αδιανόητο να συνεργαστεί και να υπηρετήσει τους εγκάθετους της δικτατορίας.

Η στάση του ενοχλεί το ΓΕΕΦ, το οποίο είχε μετατραπεί σε προπύργιο των χουντικών. Ωστόσο, αν και η σκιά της χούντας τον ακολουθεί παντού δεν δειλιάζει να εκφράσει την απέχθεια του. Οι χουντικοί αξιωματικοί επιχειρούν να τον αποδομήσουν και να τον εκδιώξουν από την Εθνική Φρουρά. Ο Τάσος, όμως, της δικαιοσύνης και της δημοκρατίας αντιστέκεται και συγκρούεται μετωπικά με τη δικτατορία.

Το 1972 αποτρέπει μαζί με άλλους Κύπριους αξιωματικούς πρόωρο πραξικόπημα κατά του Μακαρίου, με τη διαρροή ενός συνωμοτικού εγγράφου.

Αρχές του 1973, η κατάσταση με την ΕΟΚΑ Β’ βγαίνει εκτός ελέγχου και ο Μακάριος αποφασίζει τη σύσταση ειδικής αστυνομικής ομάδας (Εφεδρικό), με όρο εντολής να εξαρθρώσει την παρανομία. Επιλέγει τον Τάσο Μάρκου για επικεφαλής, ο οποίος όμως, αρνείται την πρόταση, πιστεύοντας ότι η παρουσία του στην Εθνική Φρουρά ήταν πιο αναγκαία υπό τις περιστάσεις.

Από την 20η Ιουλίου μέχρι την 14η Αυγούστου, μέρα της άγνωστης πορείας του, ο Τάσος Μάρκου γράφει ιστορία. Μόνος, αβοήθητος, προδομένος, όπως και όλη η Κύπρος.

*Αναδημοσίευση μέρους παλαιότερων δημοσιευμάτων του SigmaLive από την μεγάλη έρευνα της Πέτρας Αργυρού.

Πηγή: **sigmalive.com**